

Enige tijd geleden bezocht Rob Kloosterman het symposium Vis (vetzuren) voor hoofd en hart, georganiseerd door het Nederlands Visbureau, het Voedingscentrum en de Nederlandse Hartstichting, waar driehonderd diëtistes (en enige mannen) aanwezig waren. Rob Kloosterman geeft ons enig inzicht in de 'strategie' van onze (gangbare) voedingsinstanties. "Een zee van onzekerheden en kortzichtigheid", noemde hij het congres.

Rob Kloosterman, natuurvoedingsconsulent, tevens voorzitter van de vereniging van natuurvoedingsconsulenten

Voor wie het nog niet weet: Wetenschappers en voedingsdeskundigen bevelen aan één tot twee keer per week vis te eten. En wel hoofdzakelijk wegens het vetzuur Omega 3 dat daarin aanwezig is en goed zou zijn voor hart en bloedvaten. Bovendien schijnt dit vetzuur ook nog te helpen tegen dementie en diabetes. Tevens helpt het bij de hersenontwikkeling en het bevorderen van het gezichtsvermogen. Een soort wondermiddel dus, waarvan de opgetrommelde wetenschappers op het symposium wel veel maar meestal geen sluitend bewijs leverden. Voor verder onderzoek leurdan zij dan ook om geld onder de aanwezigen. "Nu u er toch bent." Houdt uw hand maar op de knip!

Geloof mij, de werkelijkheid is slechts bij verre benadering te kennen. En zoeken naar antwoorden op grote kwesties vraagt een andere aanpak dan die welke op het symposium werden gepresenteerd. Zo fileerden de onderzoekers haast autistisch hun eigen kleine deelgebiedje en prezen de organisatoren de vis aan vol onbenul en met het fanatisme van eigenbelang.

leder voor zich

Marketing en wetenschap reikten elkaar de hand op dit symposium. Een combinatie die ruikt naar rotte vis!

Waarom heeft dit artikel zo'n nijldige teneur, denkt u. Omdat niemand zich geroepen vindt om het geheel in de gaten te houden. Omdat het allemaal zo verschrikkelijk kortzichtig en eenzijdig is op dit symposium. Hoeveel sprekers mag je de revue laten passeren zonder dat iemand opstaat en de zaak uit de benauwde hokjesgeest trekt? Heel veel kennelijk!

Niets hoorde ik over de dramatische problemen bij het zeker stellen van de bron die vis heet. Hebben de organisatoren dan niet gehoord dat de zeevisserij zich wereldwijd gedwongen ziet drastisch te saneren wegens hun ongehoorde overbevissing? Van die kant geen bezinning dus. Wanneer wij zoveel vis gaan eten als het Nederlands Visbureau en de diëtistenvereniging ons door de strot willen duwen dan is het met een paar jaar helemaal afgelopen met die bron, leeggeroofd door hoofdzakelijk westerse landen en onthouden aan de lokale bevolking van zogenaamde

De vis wordt duur betaald

derdewereldlanden.

“Viskwekerijen” is het toverwoord. “Nog erger”, heeft het World Wildlife Fund becijferd. Voor elke kilo kweekvis wordt vier kilo vis uit zee gevangen om te dienen als visvoer. “Weten wij.,” zegt Nutreco, onze internationale kweekvisboer. “Daarom gaan wij al gedeeltelijk over op plantaardig visvoer.”

En daar zit hem nu de kneep: De Omega-3-vette-vissen eten meestal vis. Wat blijft er over van het tovergoedje wanneer zij planten moeten gaan eten, een compleet ander dieet volgen en een levenswijze in de bizarre bio-industrie leiden. Veel minder dus, zoals het Voedingscentrum reeds beaamt. Dus moeten wij van het Visbureau nog meer vis eten om “voldoende” van het spul binnen te krijgen. Trouwens, niemand schijnt te weten hoeveel precies voldoende is. Teveel Omega 3, zo werd verteld, kan weer zèer schadelijk zijn. Desondanks schijnen er pillen in de handel te zijn toegestaan waar veel te veel in zit! Hoe wij het ook draaien of keren, zelfs wanneer de hartenkreet “eet meer vis” van het Visbureau genegeerd wordt, dreigt de voorradigheid van vis binnen afzienbare tijd uitgeput te zijn zolang alle zeevissende naties zich gevangen zien in het oeroude “ieder voor zich.” Ook een nieuwe bio-industrie van viskwekerijen met al zijn

dierenwelzijnsproblemen kan dit tij niet keren. Kortom, wij zitten aan de verkeerde kant van de boomtak terwijl wij zagen.

Lijnzaad

Gezien deze problematiek en het welzijn van vissen zou het beter zijn ons wat meer te richten op Omega 3, verkregen door het alfa linoleenzuur uit heel veel plantaardige producten. Vooral lijnzaad zit er vol mee. Het zou de wereld diepe ellende besparen. Voor diegenen die het absoluut op vis houden, bestaat altijd nog de biologisch gekweekte vis, gevoerd met biologisch voer en gehouden met voldoende ruimte om nog enigszins het natuurlijk gedrag te volgen. Jammer genoeg zijn hiervoor in ons land geen regels opgesteld. Geen prioriteit! Daarom ziet de natuurvoedingsindustrie zich gedwongen deze vis uit het buitenland te halen. Een dure geschiedenis dus.

“Visvetzuren voor hoofd en hart” is het symposium genoemd. Het werd een schoolvoorbeeld van kortzichtig eigenbelang en hoe een gemeenschap zijn eigen draagvlak kan ondergraven. Hopelijk wordt de bijeenkomst een volgende keer met hoofd en hart georganiseerd. ■

Vers uit Ierland

Arend Wijmenga)*

Bijna vijf jaar wonen en werken wij hier op onze kleine boerderij van ongeveer acht hectare. Na vijf jaar van zwoegen en ploeteren zonder machines, alles met de hand en met een zeer krap budget hebben we de aanloopfase er bijna opzitten. Het is fantastisch om te zien hoe dit kleine bedrijfje in deze tijd is veranderd van een totaal verwaarloosde en overgroeide zooi, in een overzichtelijk en gezond geheel, waar in de nabije toekomst een boterham op te verdienen valt.

We trachten zoveel mogelijk verschillende aspecten in het bedrijf aan te brengen. Zo hebben we twee hectare met bos gepland voor de bevordering van de astraliteit en voor vogels en wild. Maar ook om de generatie na ons van voldoende brandstof en timmerhout te voorzien. Dat was trouwens nog een hele klus om ongeveer vijfduizend van die jonge boompjes in de grond te krijgen.

Verder hebben we twee hectare natuurgebied, afgegraven turfbanken waar veel heide en andere planten op groeien. Die gebruiken we als een soort van natuurlijke apotheek voor de dieren en als voedselbron voor de toekomstige bijen. De resterende vier hectare is bestemd voor gras- en bouwland. De